

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1693

37. De Capellis Monachorum & aliorum Religiosorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

alien. cap. relatum. 7. Ne Clerici vel Monachi. Licet porro in *c. Clerici. 2. h. t.* supponatur, ex autoritate Papae posse quascunque fundaciones liberè mutari, nihilominus etiam S. Pontifex non censetur à Jure communi recedere, aut plenitudine potestatis uti velle, præsertim in præjudicium aliorum auferendo eis jus suum, nisi ex causa gravissimâ, adeoque præcedente causæ cognitione, & in specie exprimendo, quòd ex certâ scientia, aut plenitudine potestatis procedat. *arg. c. licet. 12. de offic. Ord. Innoc. in c. que in Ecclesiarum. de Constit. Reg. Cancell. de non tollendo jus quæsitum. c. quamvis. 8. de R. script. in 6.* Unde si defecto parte alterâ inauditâ Bullas concedat de Monasteriis aliisque piis locis ad alium Ordinè vel statum transferendis, meritò de sub; aut obreptione suspecta censebuntur.

TITULUS XXXVII.

De Capellis Monachorum & aliorum Religiosorum.

SUMMARIA.

1. Beneficia alia secularia, alia regularia, & qualia.
2. An in dubio omnia beneficia præsumantur secularia?
3. Beneficium seculare qualiter in Monasterio fundari possit.
4. Beneficia regularia regularibus, secularia secularibus conferenda procedit in simplicibus.
5. Regularis potest fieri Episcopus Ecclesie secularis.
6. Etiam Propositus vel Decanus Ecclesie Collegiate.
7. Vicarius quoque generalis Episcopi.
8. Etiam Parochus in Ecclesia seculari.
9. Quid observandum in promotione Regularium ad parochias.
10. Parochia quando dicatur incorporata quoad temporalia tantum.
11. Parochia pleno jure unita quando dicatur, & quid in ea Monasterium juris habeat.
12. Uno quædam dicitur plenissimo jure.

Nomine Capellarum in *h. t.* non tantum intelliguntur beneficia simplicia, quæ proprie capellæ seu capellane sunt, ut supra in *Tit. de Præbendis.* dictum est, sed etiam Prioratus, Præpositura, Parochia, aliæque Ecclesie & beneficia religiosorum spectantia, & Monasteria.

Possent in *h. t.* duo tractari in præmissa *Unione Ecclesiarum & beneficiorum.* deinde de qualitate beneficiorum Regularium, juxta divisionem illam, quam in *Tit. de Præbendis.* tradidimus, quòd beneficia sunt *secularia*, alia *regularia*. licet etiam *Unione* actum est superius in *Tit. de Beneficiis.* *Beneficia sine dimissio.* Hic breviter aliqua de beneficiis Regularibus dicemus.

Communis igitur divisio beneficiorum est, quòd alia sunt *secularia*, alia *regularia*; *secularia* dicuntur illa, quæ vel à rectoribus Clericis secularibus fundata sunt, in quibus ex succedente præteritione annorum, vel legitima fundacione, et auctoritate Sedis Apostolicæ, commutari possunt, si beneficia regularia necesse est, licet non dicantur *secularia*, nec alterius Ordinis videri possint. Text. & Gloss. in *c. quatuor. 5. de Relig. dom. cap. 1. de Præb. 10. de Rebus Eccles. non alien. cap. relatum. 7. Ne Clerici vel Monachi.* Clericis secularibus jus quæsitum est. Regularibus vero beneficia sunt, quæ similiter vel à rectoribus fundacione, vel succedente præteritione fundacionis commutationis, aut auctoritate incorporatione Regularibus conferuntur, sicut tradunt Interpp. in *c. cum de Præb. 5. de Præb. in 6. Garc. de de Benef. 5. 10.*

Porro quamvis non omnes Capellæ seu beneficia in Ecclesiis Monasteriorum fundata hoc ipso beneficia regularia

per Regulares adminiſtranda, cum ex vo-
luntate Fundatorum dependeat, an pro ſæ-
cularibus, vel Regularibus beneficiū fundare
voluerit: Interim quamdiu non apparet de con-
traria fundatorum intentione, tale benefici-
um in Monasterio fundatum ſemper præ-
ſentatur regulare. Abb. *conf. 50. 2. part.*
*verſ. 2. Rebuſ. in Prax. benef. c. quoruſ-
libet ſit beneficium. n. 6. Malcardus de
Præb. Concl. 172. n. 17.* quia non eſt veriſi-
mum, quòd erigens beneficium cum onere
legendi miſſas Eccleſiis Regularium voluerit
in eo ipſos Regulares excludere, cum potiùs
contra videamus ab hominibus Religioſo-
rum preces multum deſiderari. Quòd verò
aliqui docent, omnia beneficia in dubio præ-
ſentari ſæcularia, eò quòd S. Petrus fuerit ſæ-
cularis, rationem meritò miramur, cum
qualitas beneficiorum ex intentione funda-
torum deſumenda ſit, neque S. Petrus fun-
davit omnia beneficia, imò tempore S. Petri
nulla fuit beneficiorum diviſio, quam pri-
mum Dionyſius Papa introduxit. *c. un. cauſ.*
134. 1. c. paſtoralis. de hiſ. que ſunt à Præl.
*Et Dionyſium, qui unus tantum inter Pon-
tifices huius nominis numeratur, fuiſſe Græ-
cum Monachum refert Bullarium pag. 8.*
Accedit, quòd S. Chryſoſt. *in lib. 3. contra
Monach. vitia vitup.* dicit, Eccleſiam Dei fu-
iſſe initio veluti Monachalem Religionem,
& Apoſtoloſ duxiſſe vitam Religioſam, nihil
habuiſſe proprium, & vixiſſe in communi
unanimitè in oratione. *Act. 4. c.* imò emi-
ſiſſe vota Religionis ex Suarezio & aliis pro-
bat Tamburin. *de Jure Abb. tom. 1. d. 2.*
9. 3. & 4.

Præterea ut in Monasteriis & Eccleſiis
Regularibus fundetur capella ſeu capellania,
ad quam debeat præſentari Clericus ſæcula-
ris, non ſufficit ſola authoritas Epilcopi, ſed
etiam conſenſus Abbatis & Conventus re-
quiritur, neque alicui invitis Mona-
his poſſe acquiri jus Patronatùs, ſeu præſentandi

Clericos ſæculares in eorum Eccleſia, ut re-
ſtè docet Garc. *d. c. 10. ſub. n. 37. in ſin.*
quia Epilcopus non poteſt nova gravamina,
vel onera Religioſis imponere, maximè qua
eorum Communitatem perturbent, prout
foret, ſi Clerici ſæculares contra eorum vo-
luntatem in Monasterio jus aliquod præten-
dere poſſent. *cap. luminoso. cauſ. 18. q. 2.*
Deinde etiam illud notabile eſt, quòd eri-
gens altare & beneficium in Monasterio non
ſolus ſit futurus Patronus, ſed etiam ipſum
Monasterium debeat haberi pro compatro-
no, tanquam quòd fundum conceſſerit, ut
advertit Panorm. *in c. 3. de Eccl. adif. n.*
11. Etenim *fundatio ſeu fundi datio*
æquè eſt cauſa juris Patronatùs, quam *do-
atio* (ſive redituum assignatio) vel conſtru-
ctio ſive ædificatio; & ſi alius *fundaverit*
alius dotaverit, alius *ædificaverit*, tres e-
runt ejuſdem beneficii patroni, & niſi aliter
inter ſe conveniant, ut v.g. alternis vicibus
 præſentent, omnes ad præſentandum admit-
tentur; & ſi diverſos præſentent, prævale-
bit is, qui majora vota habuerit; vel ſi paria
ſint, quem Epilcopus elegerit. Panorm. *in*
c. 1. de Jure Patron. n. 6. Barb. in Collect.
DD. ad Conc. Trid. ſeſſ. 14. de Reſ. cap. 12.
n. 16.

Quæſtionis eſt, utrum è converſo Re-
gulares poſſint promoveri ad beneficia ſæ-
cularia?

Certa quidem Regula eſt, quòd beneficia
*regularia regularibus & ſæcularia ſæ-
cularibus conferenda ſint. cap. cum de be-
neficio. 5. de Præb. in 6. Clem. 1. de Suppl.*
negl. Prælat. Eaque de beneficijs ſimplici-
bus, Canonicatibus Cathedralium vel Col-
legiatarum Eccleſiarum ſatis recepta eſt, ita
ut ſimilium Religioſi ſine diſpenſatione (ex-
tra unionem factam Monasteriis per Epilco-
pum ut *in ſ. ſeg. n. 17.*) incapaces cenſean-
tur, ut notant Barb. & DD. *in c. ſuper eo.*
de Regular.

5. Atamen quoad beneficia curata hæc regula non æquè procedit. Nam in primis, si beneficia habeant *Curam fori externi*, eorum capaces esse Regulares, et exinde manifestum redditur, quod Religiosus etiam possit eligi in Episcopum, quamvis Ecclesia sit *secularis*, per tex. expressum in *Clem. 1. de Elect. c. nullas Religios.* 28. & *c. si Abbatem.* 36. eod. t. in 6.

6. Idque complures extendunt, ut Religiosus etiam possit eligi in Prælatum seu Præpositum aut Decanum Ecclesiæ Collegiatae secularis. Gl. in *cap. 2. de Statu Mon. in v. parochiales. Abb. in c. quod Dei timorem. de Statu Mon. n. 5.* & ibidem Zachar. q. 7. *Grallis in aur. decis. p. 2. lib. 3. c. 2. n. 1.* Azor. *Instit. mor. p. 1. lib. 11. cap. 16. q. 12.* Lessius de I. & I. l. 2. c. 14. dub. 12. n. 99. Sylv. v. *Religio.* 7. q. 4. & 6.

7. Vicarium quoque Episcopi generalem posse esse Religiosum cum licentiâ sui Prælati, dummodo sit natus legitime (illegitimi enim per ingressum in Religionem legitimantur quidem quoad Ordines, sed non dignitates. *cap. 1. de filiis presb.*) & habeat secum tocius sui Ordinis ex communi DD. sententiâ tradit Barb. *de Offic. Episc. alleg.* 54. n. 12.

8. Quod si beneficia habeant solum *curam fori interni*, uti Ecclesiæ Parochiales, an tunc ad ea promoveri possint Regulares? jam olim prolixè tractavit Gratianus in *causa. 16. q. 1.* ubi in primis multas auctoritates pro sententiâ negativâ adducit, quas deinde incipiendo a *c. doctos.* 21. per contrarias refellit, inter quas infigne illud decretum Bonifacii Papæ relatum in *cap. sunt nonnulli.* 25. ead. *causa. 16. q. 1.* in hæc verba: *Sunt nonnulli nullo dogmate fulti audacissimè quidem zelo magis amaritudinis, quam dilectionis inflammati asserentes Monachos, quia mundo mor-*

*tui sunt, & Deo vivunt, sacerdotibus facti potentia indignos neque penitentiam neque Christiani acem largiri posse absolvi e posse per sacerdotibus quibus vinitus sibi injunctam potestatem omnino labuntur; neque enim in hunc etus Monachorum Præceptor obsequio hujus rei aliquo modo sunt interdicti eos secularium negotiorum curam pertes fore tantummodo, quod quatuor postolicis documentis, & innumeralibus trum institutis non solum Monachos etiam Canonicis maxime preceperunt. Nos vero tantum Patrum scriptis exemplis (quibus periculum est non refragari) credimus a Sacerdotibus Monachis ligandi solvenamque officio operante dignè administrari, si etiam contigerit hoc ministerio subsumere. sane si cura fori interni multas curas distractiones à vita Religiosa habens potest committi Religioso, vix apparet non etiam, imò multo magis cura fori interni. Experientia quoque comprobata fidelibus Laicis Sacramenta apud Religiosos multo libentius frequentari, de quorum ritualitate & doctrina magis constat. Concilio quoque Trid. sess. 23. de Refor. 75. & s. 25. de Reg. cap. 11. aperte legitur Regulares posse secularibus in curarum præesse. Unde communis est sententiâ Religiosos de jure generatim capaces esse beneficiorum secularium curarum, & ita ob favorem curæ & utilitatem spirituales animarum esse exceptionem illa regula, quod secularia beneficia tantum secularibus conferenda sint: per tex. in *cap. Pan. in cap. quod Dei timorem. de Statu Monach. Less. & Azor. dd. n. 11. de Statu Monach. co. s. 11. & 12.* & plures alios quos refert Tamburini. *de jure Abbatum.* 3. dist. 9. q. 8. n. 4. Garc. *de Benefic.* 7.*

6. 17. Et arguitur ex Concil. Trid. *sess. 14. de Ref. c. 12.* ubi specialiter de Religiosis trans-
latis ab uno ordine ad alium decernitur,
quod in Monasterio manere debeant, & om-
nium beneficiorum *secularium etiam*
Curatorum incapaces sint: unde cum exce-
pio firmet regulam in casibus non exceptis,
recte inferitur alios Religiosus non transla-
tos beneficiorum *secularium Curatorum*
capaces esse. Non obstat *cap. 2. de Statu*
Monach. quia ibi Concil. Later. tantum
prohibet ne singuli Monachi, id est, sine
socio in Parochiis habitent, & sic magis
pro nobis facit. Nec etiam *cap. 1. hoc*
tit. quia ad evitandam jurum correctio-
nem explicari potest, vel de antiquo sta-
tu Monachorum, quando plerique erant
Laici conversi, & pauci Sacerdotes, neque
studij eruditi, *c. ex multa de Voto.* & in
perpetuam clausuram vivebant sicut Carthusia-
ni: vel quod sine consensu Episcopi populus
per Monachum regi non debeant, *Gloss. in*
ead. cap. 1.

Ratio autem est, quia utique non est in-
conveniens, ut quoddam Religiosi per exercitia
spiritualia in Monasterio didicerunt, de eo-
dem etiam alios instruant, juxta illud *Mat. 1.*
Qui fecerit & docuerit, hic magnus
vocabitur in regno Caelorum: & si teste
Hieronymo in *c. sic vive. 26. c. seq. caus.*
16. q. 1. multo tempore disendum est, quod
postmodum doceatur, ne prius Magister
esse debeat quam discipulus. eamque ob-
causam lata est sanctio Conc. Trid. *sess. 23.*
de Ref. c. 11. & seqq. de interstitiis tempo-
rum. bonis moribus & probitate ordinandi
observandis, (neque enim intra quadran-
tem anni, intra quem hodie in Sacerdotes
promoveri solent prius toti mundo immeriti,
tam facile relinquuntur mores saeculi & vit-
tia, & experientia docet, quam citis rever-
tantur ad vomitum,) sane non parum ex-

spectandum est à Religioso circa doctrinam
Christianam, non conloitationem fidelium,
praeterea in mortis articulo, qui per mul-
tos annos a vitij saeculi purgatus, nonnun-
quam a puero inter mera pietatis exercitia,
ac sanctas meditationes enutritus est. Sunt
quidem non pauci ex Recentioribus, qui di-
cunt, per quandam novam constitutionem
Gregor. XIII. item per declarationem Car-
dinalium obtentum esse, ut Religiosi abs-
que dispensatione Sedis Apost. non possint
ad curata beneficia saecularia promoveri, ut
docet Garc. Sanchi. & Gonzalez apud Tam-
bur. *d. 1. sed idem Tamburin. in d. q. 8. n. 11.*
& *segg.* dictam constitutionem Gregor.
XIII. nunquam fuisse usu receptam testatur,
cum post eam contrarium praedicatum &
per Rotam decisum, atque per Cardinales
declaratum fuerit.

Verum generaliter circa promotionem 9
Religiosorum ad Parochias tria sunt animad-
vertenda. I. Ne ad Parochias exponantur
illi, qui indisciplinatis moribus sunt, & in
Monasterio contineri nequeunt, *qui enim*
domui suae praesse nescit quomodo Eccle-
siae Dei diligentiam habebit & 1. ad Tim. 3.
per tales enim, qui jam habitam occasione,
quae data porta ruunt, scandalizantur Pa-
rochiani, Praelatorum conscientiae oneran-
tur, Monasterium & Religionis fama gra-
vatur. II. Ut ii, qui in Parochiis collocan-
tur, si fieri possit cum socio sui ordinis sint,
c. 2. c. 5. de Statu Monach. III. Ne in per-
petuum ibidem relinquuntur, sed ne nimis
saecularibus curis & negotiis immergantur,
quandoque pro renovatione spiritus ad Mo-
nasterium revocentur, alio interim subitui-
ro. Non tamen ideo minus Religiosus erit
Parochus, quod, sicut Clericus saecularis,
ipse vel epus nomine Praelatus (in quem om-
nis Religiosi voluntas collata censetur) pa-
rochiam resignet. Optimus tex. in *Clem.*

un. vers. premissa. de Suppl. neglig. Præl. ubi dicuntur constitui posse speciales Rectores Ecclesiarum & beneficiorum non ad mentem unitorum, qui possunt liberè ad claustrum revocari.

- 10 Quod attinet ad Parochias Monasteriis unitas & incorporatas, sciendum est, earum quasdam unitas esse tantum *quoad temporalia*, quasdam autem *pleno jure*.

Unio *quoad temporalia* tunc censetur facta, quando decima, alique redditus Parochiæ sunt assignati Monasterio, sed jus instituendi Rectorem beneficii pertinet ad Episcopum, solo jure præsentandi Monasterio relicto, & de hac unione loquitur *c. sane. caus. 16. q. 2.* ubi dicitur, quod tales Parochias cum consensu Abbatis Sacerdotibus Episcopus committere debeat, qui de populi quidem cura Episcopis rationem reddant, Abbati verò pro rebus temporalibus ad Monasterium pertinentibus subjectionem debitam exhibeant.

Quòd si pars tantum decimarum fuerit ex certa Parochia Monasterio data sine jure instituendi, vel etiam præsentandi, tunc potius *disseminatio beneficii*, quam unio censetur, neque Prælati circa Parochialia quidquam juris competet. *Garc. de Benef. p. 12. c. 2. n. 4.*

- 11 *Pleno jure* dicuntur unitæ seu incorporate Parochiæ, quando præter jus percipiendi temporales redditus etiam administratio spiritualium, scilicet curæ animarum in Monasterium translata est, atque in tali Parochia Rector principalis censetur esse Abbas Monasterii, isque potestatem habet Vicarium aliquem curam exercentem exponendi. *c. 1. d. caus. 16. quest. 2.* Neque pro collatione talis Parochiæ Episcopus *concursum* publicare potest, nec Abbas tenetur, Pius V. in Bull. *Ad exequendum. Pars. in Collectaneis DD. ad Concil. Trid. sess. 24. de*

Ref. c. 18. n. 16. Neque in ea locum habet terminus Lateranensis Concilii, & deinde collatio propter vacantiam ultra 6. menses ad Episcopum non devolvitur, cum nonquam vacare censetur, ex quo præterita cura penes Abbatem residet. *Clem. 8. n. 1. Excess. Præl. Joan. Hon. in tit. ad h. p. 4. n. 60. Barb. de Offic. Episc. part. 1. leg. 58. n. 16. Chokiet de Jurud. tit. 1. exempt. p. 1. q. 17. n. 9.*

Porro in Parochiis *pleno jure* incorporate potest Abbas exponere Vicarium regularem, quam sacularem (nisi in casu unionis expressè inferum sit, ut per *laicam* deserviat) etiam absque assensu Prælati amovibilem; & tunc in tali Parochia non erit propria institutio, sed potius provisoria administratio cum tractatione beneficii sit penes Monasterium, sicut habet se communem sententiam referre. *Barb. de Offic. Episc. d. p. 3. alleg. 72. n. 109. cum ibidem citatis.* Quibus adde *Tamb. de Jur. Abb. tom. 3. d. 9. q. 8. n. 2. Less. de Offic. Episc. 2. cap. 21. dub. 12. n. 98.* Licet verò in Concil. Trid. sess. 7. de *Ref. c. 7.* stat. sit potestas Episcopis, ut in Parochiis, Monasteriis Collegiis quibuscumque incorporate Vicarium perpetuum ponere possint, etiam potest semper Vicarius temporalis positus tunc declaravit tamen Pius V. in sua Bull. *exequendum. 47. §. 5.* hanc Trid. constitutionem non procedere in Parochiis, quibus semper per Vicarios regulares, *regulares* deserviri consuetum fuit, quod est credibile fuisse intentionem Concilii, omnia Monasteria uno verbo privare suo, quod habent exponendi Regulares Parochias, vel certe ipsos Prælatos exponere ut aliquem regularem tanquam perpetuum Vicarium instituant, & ita eundem quod obligatione vitæ Monastica & obedi-

perpetuum absolvant. Constituit quidem Pius V. *ibidem*, quod Vicarius regulatus debeat secum habere 4. focios sui ordinis sed ipsissimum Greg. XIII. correxit & unum sufficere decrevit. Tam b. *d. diff. 9. q. 18. n. 3.* Deinde etiam notabile est, quod in illis Parochiis, in quibus Vicarius secularis exponitur, Episcopus non pro suo libitu possit instituire Vicarium perpetuum, sed id debet facere ex iusta causa, quâ deficiente datur appellatio. Barb. *d. alleg. 72. n. 190.* Et præterea, quia nonnulli Episcopi abutebantur potestate sibi datâ in Concil. *d. c. 7. sess. 7.* & Vicariis perpetuis tantam portionem assignabant, ut vix aliquid Monasteriis aut Collegiis de fructibus remaneret, ideò Pius V. in d. Bull. *Ad exequendum* declaravit, quod cuiuscunque valoris vel census Parochia fuerit, non debeat Vicario pro sua portione major, quàm centum, nec minor 50. scutorum annuorum summa computatus omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi solitis assignari, nisi jam prius ante designationem Episcopi Vicario plus fuerit datum solitum.

Præterea Monasteriis circa Parochias pleno jure incorporatas multa alia privilegia ipsi adscribunt DD. ita ut Abbati prætermodum Monasterij exempti jurisdictionem quasi Episcopalem concedant, ex quâ proinde possit instituire, & destituere, & reintegrationem beneficij (intellige si *Vicariatus* permissus sit, temporalis enim non est propriè beneficium) recipere. Chok. *de Jurisd. Ord. exempt. p. 4. q. 67. n. 3.* auctoritatem in alienatione rerum Ecclesiasticarum interponere. Gloss. in *Clem. 1. in V. proprii. de Reb. Eccl. non al. beneficia pleno jure sibi incorporata inter se, cum expedierit, unire.* Barb. *d. Offic. Ep. p. 3. alleg. 66. n. 14.* visitare, cum inde descendat potestas puniendi, privandi & destituendi, pulchrè Paris. *de Re-*

sign. benef. p. 1. lib. 7. q. 15. Chok. *d. q. 67. n. 3.* centuras Ecclesiasticas ferre & promulgare, quia centuratio non est ordinis, sed jurisdictionis Episcopalis, Chok. *p. 4. q. 20. num. 2.* arg. eorum, quæ docet Covar. in *Relect. c. alma mater. de Sent. excom. in 6. p. 1. §. 11. n. 1.*

Alij tamen distinguunt inter unionem, quæ fit pleno jure, & eam, quæ fit plenissimo jure. Unionem pleno jure appellant, quando ipsa quidem Ecclesia est subjecta Abbati cum jure percipiendi temporalia & exponendi Vicarium, populus tamen subest Episcopo, quo casu ipsum quoque Vicarium in ijs, quæ pertinent ad curam animarum, debere approbari ab Episcopo, ejusque jurisdictioni & visitationi subesse ajunt juxta *Trid. sess. 23. de Reg. c. 11.* junctâ Bullâ Greg. XV. *Inscrutabili.* ita tamen ut Vicarij five Regulares five sæculares ponantur ad arbitrium superiorum Regularium, non verò Episcopi, nisi quòd ab Episcopo curam animarum accipiant.

Plenissimo autem jure tunc unionem censent, quando non tantum Ecclesia, sed & populus ab Episcopo exemptus est. Barb. in *c. quoniam. 21. de Priv. Abbas in cap. 2. §. in Eccl. eod. tit.* Et hoc casu nihil habet Episcopus in Parochiâ, sed Abbas juxta superius dicta *n. 11.* loco Episcopi & Ordinarij censetur. Card. apud Barb. in *declar. præterm. sss. Super Trident. dict. sess. 25. cap. 11.*

Interim in hæc materiâ, in quâ jurâ & DD. valde intricate & confuse loquuntur, cenfeo plurimum tribuendum esse locorum consuetudini, concordijs, & contractibus, & particularibus præscriptionibus. Vulcatur Eras. Chokier *de Jurisd. Ord. in exempt. p. 2. q. 50.* Pan. in *c. cum non liceat. 121. de Priv. ascript. n. 17.* Barboia. *de Offic. Ep. p. 3. alleg. 72. n. 183.* & *alleg. 127. num. 18. alleg. 128. num. 14.* & *alleg. 129. n. 9.*

Et

Et ego in speciali Tractata de Privilegiis
Monasteriorum. privil. 46. n. 77. & seqq.

Quia vero parochia incorporata per Vi-
carios provideri solent, uti ex prædictis su-
pra colligitur, de his §. seq. plura subjunge-
mus.

§. II.

De Vicariis Parochialium Eccle-
siarum.

SUMMARIUM.

13. Vicarii alii perpetui, alii temporales.
14. Vicaria perpetua est beneficium.
15. Institutio auctorizabilis potest prescriptione ac-
quiri.
16. Quis possit erigere Vicarios.
17. Parochiales Ecclesie hodie prohibentur unire sal-
tit, ut ibi.
18. Incorporatio antiqua presumitur facta fuisse le-
gitime.
19. Notabiles declarationes Concil. Trid. s. 7. c. 7. cir-
ca potestatem Episcoporum instituendi Vic-
arios perpetuos in Ecclesiis unitis.
20. Cura animarum an sit penes Vicarium vel expo-
nentem?

Vicarij dicuntur, qui beneficio alicui non
tam suo, quam alieno nomine præsentant,
iique vel perpetui sunt, vel temporales.

Vicarij *perpetui* sunt, qui potissimum in
Parochiis unitis & incorporatis Monaste-
riis, Collegiis, Canonicatibus aliisque piis
locis per Episcopum instituuntur ad præsen-
tationem Prælati vel Rectoris loci, cui talis
parochia incorporata est. Ideoque etiam Vi-
caria perpetua beneficium proprie dictum
est. *cap. postulasti. 26. de Rescript.* & quæ
in Jure de beneficiis & beneficiatis statuuntur,
cæteris paribus etiam de Vicariis perpe-
tuis accipienda sunt.

Vicarij *temporales* dicuntur, qui ad be-
neplacitum Prælatorum & Rectorum expo-
nuntur, & deponuntur, unde & Vicarij *ad-
mirum amovibiles* vocantur. Idque con-
ceditur cum unione beneficii pleno jure
quoad spiritualia & temporalia, ubi Episco-

pus non habet institutionem vel inhabi-
tam, sed ad summum tantum institutionem
aut *horizabilem* live approbationem
ad curam animarum juxta Trad. *cap. 11. n. 13.*
sess. 25. de Reg. cap. 11. n. 13. & hinc
sa approbatio vi privilegij aut prælatio-
nis ad inferiores Prælatos pertinet. *in cap. cum non liceat. circa fin. ubi
scripsi. Barb. de Offic. Episc. p. 3. alleg.
n. 135. & alleg. 127.*

Erectio Vicariarum de jure com-
quidem, cum ex potestate unione de-
deat, non tantum S. Pontifici, sed etiam
scopo competet, qui regulariter com-
nencia sua Diocesis inter se, vel extra
piis locis ex rationabili causa & salutaris
consensu Capituli unire potest. *cap. 11. n. 13.*
*unire. de Excess. Præl. An in Concil. Trid.
sess. 24. de Resor. cap. 13. prohibetur
parochiales Ecclesie uniantur dignitates
vel præbendis Ecclesie Cathedralis, ubi
beneficij, vel piis locis. Nihilominus
stante hac constitutione Trid. tacere
Episcopus uniones Parochiarum per
tione, dotatione, augmento vel conserva-
one Collegiorum, Monasteriorum & al-
rum priorum locorum ad fidei Caritati
fensionem, bonarumque artium cultum
post Gonz. *pl. s. 6. n. 46. tradit. Barb.
Collect. ad dict. loc. Trid. & Jur. Bar.
unire. s. l. 3. cap. 16. n. 34.* non est
dubitandum, quin consuetudine aut
scriptione jus antiquum retineri aut recipi
rari potuerit, secundum vulgata consue-
dinis jura, quæ potestatem habet legem
manas vel abrogandi & antiquas
abrogatas & antiquas renovandi, aut
inducendi, prout Interpp. *passim ad Trid.
Consuetud.* exponunt sed & in beneficiis
simplicibus vel curam tantam habentibus
habentibus nihil immutatum legitur. *de
bol. ad d. loc. Trid. n. 10. sicut ergo**

secularia, porit Episcopus loco Religiofo unire. Joan. Hon. ad tit. Decret. de Præb. p. 4. n. 63. ita etiam hodie; exceptio enim Tridentini tantum de Parochialibus Religiofis firmat regulam in alijs Ecclesijs non acceptis, neque plus censetur de jure veteri mutatum, quam expressum L. precipimus. c. 23. d. C. de Appellat.

Potest etiam hic adnotari, si in antiquis actis incorporationis non sit expressus consensus Capituli non tamen invalida debeat reputari incorporatio, cum enim ex diuturnitate temporis omnia præsumantur legitime acta fuisse. Dec. & alij in l. 1. C. Qui aduocati. Bald. Vol. 2. Cons. 511. recte etiam locutus præsumi potest, vel consensum intervenisse, vel Episcopum consuetudine aut prescriptione non requirendi consensum contra Capitulum munitum fuisse.

Porro in Concilio Trid. sess. 7. de Ref. c. 7. potestas datur Episcopis, in beneficijs curatis, que Cathedralibus vel alijs Ecclesijs aut Monasterijs unita sunt, ponendi Vicarium perpetuum, cum tertiae partis fructuum aut majoris vel minoris arbitrio ipsorum Ordinariorum portionis assignatione. Verum circa hanc Concil. constitutionem.

Notandum I. Non posse Episcopum proprio libitu, absque iusta & necessaria causa destruere Vicarium perpetuum, maxime si per talem institutionem turbaretur bonum pacis, & lites subnascerentur, alijs dabitur appellatio contra Episcopum. Garc. de Benef. p. 11. cap. 2. n. 8. Sanch. in Præceptis Decal. tom. 2. lib. 7. cap. 19. n. 101.

Notandum II. Ex vi hujus Decreti non posse Episcopum deputare Vicarium perpetuum, quando unio facta est per viam pacti & concordatæ à Sede Apost. approbatæ cum capitulo de seruiendo beneficio per Vicarium ad nutum amovibilem, quia ex clausula derogatoriâ in d. Decreto Concilij posita

non derogatur pactis, quæ specialem mentionem requirunt. Sanch. d. l.

Notandum III. Quod neque in illis locis possit institui Vicarius perpetuus, ubi ab immemoriali tempore semper per Vicarium ad nutum amovibilem deserviri solitum fuit, ut iterum docet Sanchez. d. l. & Barb. in Collect. ad d. l. Trid. n. 16.

Notandum IV. Neque in Parochijs Monasterijs incorporatis, ubi per regularem deservitur, posse poni Vicarium perpetuum juxta Bullam Pij V. Ad exequendum. §. 5. de qua etiam testatur Barb. c. 1. n. 17. vel enim Episcopus deberet ibidem exponere pro Vicario perpetuo Clericum facularem, vel regularem? Non primum: quia privaret Monasterium suo jure, quod habet exponendi Religiosos, qualem potestatem privandi nec Concilium, nec alij Canones Episcopo tribuunt. Non secundum: quia non potest Episcopus, nec debet Religiosum ab obedientia & revocatione sui Prælati absolvere, quod etiam Papa non facit, c. ad nostram. §. c. correct a 6. de Confr. util.

Notandum V. Ne Episcopi abutantur potestate suâ in assignanda congrua portione Vicarijs, ideò post Concilium constitutum esse à Pio V. in d. Bullâ: Ad exequendum, quod cujuscunque valoris vel oneris parochia fuerit, non debeat Vicario pro sua portione major, quam centum, nec minor, quam 50. scutorum annuorum summa computatis omnibus obventionibus assignari, nisi prius Vicarius majorem portionem percipere solitus fuerit.

Quæri etiam posset, penes quem sit cura animarum in unitis Ecclesijs, an penes Vicarium, vel Rectorem loci, cui unita est Ecclesia, vel penes utrumque? R. distinguendum esse inter Vicarios perpetuos & temporales: nam in Vicarios perpetuos censetur tota cura translata, adeò ut Rector loci principa-

Ddd dd cipa-

cipalis in dictam curam se ingerere audiendo ibidem confessiones, aliave Sacramenta administrando, non possit. In Vicarium autem temporalem seu ad nutum amovibilem tantummodo exercitium curae transferatur, & ipsa cura adhuc penes Rectorem loci principalis residet, & si per eum exerceatur, intelligitur Vicarius tantisper revocatus. Barb. de Parocho. p. 1. cap. 1. num. 53.

Alia de hac materiâ in libel. de Privil. Monast. priv. 46.

TITULUS XXXVIII.
De Jure Patronatus.

SUMMARIUM.

1. Jus Patronatus quid, & quis ejus effectus.
2. Patrono debetur honor precedentiæ, & presentationis, an etiam, ne sine venia in jus vocetur? & an institutio sine ejus presentatione sit nulla?
3. Patronus an possit se, vel filios, aut consanguineos suos presentare.
4. Patroni jus quale sit in Ecclesiis collegiatis.
5. Patrono incumbit omnis inspectio, non tamen datur ei vera jurisdicção, vel administratio bonorum Ecclesie aut eorum usurpatio, nisi ex constituto censu.
6. Patronus concurrens ad reparationem Ecclesie.
7. Patronus ad inopiam lapsus debet ab Ecclesia alimentari.
8. Jus Patronatus quotuplex?
9. Quid sit jus Patronatus Ecclesiasticum & Laicale.
10. Jus Patronatus potest competere omni laico sine differentia sexus vel ætatis, loco impuberum tamen presentari intores.
11. De differentia Juris Patronatus Laicali & Ecclesiastici, & ibi de presentatione accumulativa Patroni Laici, & tempore ad presentandum.
12. Quid si jus Patronatus Laicum transferatur in Ecclesiam, aut vice versa?
13. Patronus ignorantibus, impeditis, discordantibus, excommunicatis an curas tempus, & an post lapsum tempus possit Episcopus presentacionem admittere.

14. Patronus possessor an presentari possit sine proprietate contentende?
15. Jus Patronatus aliud hereditarium, aliud laicæ, sive gentilitium, & in quibus partibus succedant in herede.
16. Aliud activum & aliud passivum.
17. Aliud personale & aliud reale.
18. Jus Patronatus acquiritur ex 3. causis.
19. An hæc cause conjunctim requirantur?
20. Ad Jus Patronatus constitucionem requiritur specialis consensus Episcopi vel Capituli.
21. Jus Patronatus an & quando acquiritur per dedicationem Ecclesie collegiatis?
22. Jus Patronatus qualiter ab uno in alium transferri possit.
23. Jus patronatus spirituale est, & per se non quit, bene tamen accrescit.
24. Jus Patronatus an transeat in conductorem, aut diocesanum?
25. An in fisco?
26. Jus Patronatus qualiter amittatur.
27. Jus Patronatus extinctum an possit Episcopo novo donare?
28. Advocati Ecclesiarum qui dicantur, & quomodo a patronis differant.

Quid sit Jus Patronatus, quis ejus effectus, & quotuplex.

Jus Patronatus describitur Barbo. de Jure Ecclesiastico univ. lib. 3. c. 12. n. 2. Quod sit Jus honorificum, onerosum, & utile, alicui competens in Ecclesia, & de ordinariis consensu confirmari potest, & alicuius potestatem dedit vel dotavit. Brevius definitur Jus Patronatus sit potestas presentandi Clericum ad beneficium vacantem.

Porro effectus omnes Juris Patronatus vulgaris verticulis comprehenduntur. Patrono debetur honor, curæ, & presentatio.

Presentet, præsit, defendat, & honorificetur.

Honor Patroni consistit in duobus, scilicet in præcedentiâ & presentacione. Datur enim Patrono honor processionalis, & hinc sicut. 25. h. t. quo nomine non dicitur in Litaniis & similibus processionalibus.

ENCIT